

Blog 162 Woede en Onrecht

Woede! Het is een woord dat ons met schrik vervult. Het roept beelden op van agressie, van een mens door het dolle heen, van onbeheersbare mensenmassa's die plunderend door de straten trekken of – zoals op 6 januari 2021 – het Capitool bestormen, daartoe verleid door een volksmenner.

Er bestaat ook gecultiveerde, ingehouden woede. Er vallen woorden die voor geen enkel misverstand vatbaar zijn: *Sind Blitze, sind Donner in Wolken verschwunden?*

Zijn bliksem en donder in de wolken verdwenen?

Open je vurige afgrond o hel.

*Vermorzel, richt te gronde, verslind, verpletter
met plotselinge woede*

die valse verrader, dat moordenaarsbloed.

Er is echter niemand die deze woorden hoort en dan overeind springt en roept: 'Ja, dood aan die Judas!' Het volk dat die woedende verwensingen aanhoort zit keurig netjes in kerkbanken of op stoelen in een concertzaal. Toch is er geen twijfel mogelijk: de pen van de grote Bach moet in zijn handen hebben getrild toen hij dit deel uit zijn *Matthäus Passion* schreef, zijn woede klinkt door in de noten. Je beleeft die woede als de twee orkesten en koren razendsnelle noten spelen en zingen; je hoort korte klanken als inslaande bliksemschichten en donderklappen. In de bas vormen de noten een dalende lijn, je hoort de afgrond die zich opent. En dan – precies halverwege! – die ene seconde stilte, we houden de adem in! Dan raast de woede verder, totaal tachtig seconden, meer is het niet. Luister [hier](#), de rillingen lopen over mijn rug. Ik ben met mijn jongste broer Anne terug in het gebouw De Dageraad in Zwolle waar het jongenskoor jaarlijks wekenlang repeteerde voor een optreden in de *Matthäus Passion*. Tijdens de laatste repetitieavond oefenden we met het 'grote mensenkoor' en aan het eind van die repetitie brak dan het grote moment aan. We werden beloond met het *Sind Blitze, sind Donner*. We huiverden. En nu is het terug: de ingehouden woede en daar is reden voor!

Op vrijdag 16 juli typeerde Maaïke Bos, tv-columnist in mijn dagblad Trouw – die zich toch altijd zachtmoedig en zorgvuldig uitdrukt – wat gaande was. Ze schreef over 'de emotie die deze week centraal staat: woede.' Ingehouden woede, dat wel.

Tien dagen eerder, op de avond van 6 juli 2021 werd Peter R. de Vries in de Lange Leidsedwardsstraat, hartje Amsterdam, in koelen bloed neergeschoten. Er volgen dagen van ingehouden woede, van een welhaast eindeloze stroom van zwijgende, geschokte mensen, een huilende politieagent, verbijsterde jonge mensen, Nederlanders, medelanders, buitenlanders; een oude vrouw die moeizaam een rollator voortduwt, een enkele roos in haar hand, een stoere bouwvakker. In de stilte is er het besef dat een mens is neergeknald die leefde om de gerechtigheid te dienen, onrecht te bestrijden.

De media zwijgen niet. Zij schetsen het leven van de man die voor zijn leven vecht. Zo kom ik ook in het bezit van een artikel in het Nederlands Dagblad dat al in de avonduren na de aanslag moet zijn geschreven door een zekere heer Herman Veenhof.

Tijdens het lezen ontstaat bij mij boosheid, woede. Het is wel ingehouden woede die ik in taal vorm kan geven – een korte tekst die ik naar het ND verstuur. De opinieredactie antwoordt per omgaande: 'We gaan ons best doen een plekje voor uw tekst te zoeken.' Ze houden woord, hun zoektocht slaagt want enkele dagen later valt de volgende tekst in het ND te lezen:

"In het artikel van Herman Veenhof over Peter R. de Vries (7 juli 2021) wordt deze getypeerd als 'onvermoeibaar strijder voor gerechtigheid'. De schrijver memoereert dat Peter R. de Vries niet gelooft in de goedheid van de mens, maar – be-
toogt hij – daarmee houdt de verwantschap met reformatorische en gerefor-
meerde christenen op want Peter R. de Vries gelooft zelf niet.

Is daar niet meer over te zeggen? Is het strijden voor gerechtigheid niet de chris-
telijke opdracht bij uitstek? Jezus zegt in Mattheus 7:21: 'Niet iedereen die 'Heer,
Heer' tegen mij zegt, zal het koninkrijk van de hemel binnengaan, alleen wie
handelt naar de wil van mijn hemelse Vader.'

Wat zou het geweldig zijn als alle reformatorische en gereformeerde gelovigen
niet alleen 'Heer, Heer' zeggen, maar net zo zouden handelen als Peter R. de
Vries en – als opdracht van God – onvermoeibaar voor gerechtigheid zouden
strijden.

Wat zou er dán een echte verwantschap zijn!"

Dit is – na 161 blogs – de eerste blog waarin ik over een aspect van het mij uit mijn jeugd
en nog jaren daarna zo vertrouwde godsgeloof van mensen als Veenhof en geloofsge-
noten schrijf. Nú mag en wil ik daarover niet zwijgen. Want houdt verwantschap ooit op
als het om het bestrijden van onrecht en het dienen van de gerechtigheid gaat? Nee
toch? Nooit toch?

De dagen komen en gaan na 6 juli en velen in ons land leven tussen hoop en twijfel: zou
de 'onvermoeibare strijder voor gerechtigheid' ooit weer spreken?

Zo wordt het donderdag 15 juli 2021, een heftige dag. In het stroomgebied van de Rijn,
Ahr, Maas, Roer en Geul drijft een woedende en verwoestende watervloed mensen uit
hun woningen, uit verpleeghuizen, een ziekenhuis. Dood en verwoesting gaan rond.

De moeder van Nicky Verstappen
met Peter R. de Vries

Op die dag sterft in de stad Amsterdam
de vermoorde Peter R. de Vries. –

Een hand strekt zich naar hem uit,
wenkt hem; een stem klinkt: 'Welkom,
trouwe dienaar van de gerechtigheid!'

Peter R. de Vries komt overeind, op zijn
lichaam is een tatoeage zichtbaar: 'On-
bended knee is no way to be free'.

Hij zet grote ogen op: 'Ik?!'

'Ja, niet iedereen, jij wel.'

Muziek: 1. De woede duurt al heel wat dagen en dus is er genoeg ruimte en tijd voor nog een keer
het *Sind Blitze, sind Donner*. Het duurt 'slechts' 80 seconden, [hier](#); in een andere uitvoering.

2. Ik hoor en ervaar stille aanvaarding en gecultiveerde woede als Phillippe Jaroussky een van de
mooiste aria's van G.F. Händel zingt, over gebroken trouw en onrecht: [Scherza Infida in grembo al drudo](#).

Die deinende cadans, dat evenwicht tussen fagot en countertenor, waarom houdt het een keer op?!